

Vattenfall AB
Staff Function Communications
Public & Regulatory Affairs
169 92 Stockholm

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.kl@regeringskansliet.se
ruben.lonngrén@regeringskansliet.se

Datum:
2026-10-08

Kontakt: Erik Filipsson
E-mail: erik.filipsson@vattenfall.com

Telefon: +46761192285

Diarienummer: KN2026/01568

Remissvar avseende Europeiska kommissionens förslag till revidering av EU:s utsläppshandelssystem (EU ETS) för perioden efter 2030 (COM(2026) 616)

Vattenfall är ett ledande energiföretag på den europeiska marknaden som i mer än 100 år elektrifierat industrier, levererat energi till människors hem och moderniserat vårt sätt att leva genom innovation och samarbete. Vi arbetar för en framtid där det är möjligt för alla att leva fossilfritt och vi ser bortom vår egen bransch för att ta reda på var vi verkligen kan göra skillnad. Tillsammans med våra samarbetspartner tar vi på oss ansvaret för att hitta nya och hållbara sätt att elektrifiera transporter och industri. Vattenfall ägs av svenska staten.

Sammanfattning

Vattenfall välkomnar möjligheten att lämna synpunkter på EU-kommissionens lagförslag om revidering av EU:s utsläppshandelssystem för perioden efter 2030. Detta är EU:s viktigaste marknadsbaserade klimatstyrmedel och har varit avgörande för att minska utsläppen från de sektorer som omfattas av systemet. För att det även fortsättningsvis ska bidra till att uppnå EU:s klimatmål för 2040 och klimatneutralitet senast år 2050 behöver systemet ge en stark, långsiktig och förutsägbar koldioxidprissignal. Detta är helt avgörande för att få till stånd investeringar i elektrifiering, fossilfri elproduktion, energieffektivisering, industriell omställning samt avskiljning och permanent lagring av koldioxid.

Vattenfall anser att regeringen i de fortsatta EU-förhandlingarna bör verka för att:

- behålla den linjära reduktionsfaktorn (LRF) på nuvarande nivå åtminstone till år 2035 och därefter fastställa en långsiktig och förutsägbar utsläppsbana till 2040-klimatmålet,
- säkerställa att internationella krediter inte sänker omställningstakten i EU ETS eller sker på bekostnad av investeringar som stärker EU:s konkurrenskraft och energioberoende,
- undvika att permanenta koldioxidupptag (negativa utsläpp) ökar ETS utsläppstaket *ex ante*, utan endast när motsvarande antal upptagskrediter har levererats och annullerats,
- behålla marknadsstabilitetsreserven (MSR) helt volymbaserad och säkerställa att den har tillräckligt kapacitet för att hantera framtida obalanser i marknaden, bland annat genom lägre aktiveringströsklar, samt en bibehållen intagstakt och annulleringsregel,
- åstadkomma tidigare harmoniserad inkludering av avfallsförbränning inom hela EU,
- i ökad grad använda auktionsintäkterna för att stödja industrins klimatomställning.

Övergripande synpunkter

Vattenfall stödjer EU:s klimatmål för 2040 och bedömer att EU ETS även efter 2030 måste vara det centrala styrmedlet för kostnadseffektiva utsläppsminskningar i berörda sektorer. EU ETS är en framgångssaga som har bidragit till att nästan halvera de klimatpåverkande utsläppen från berörda sektorer sedan 2005. EU måste bygga på det som fungerar och slå vakt om ett starkt EU ETS som är förutsägbart och i alla delar anpassat för den fortsatta klimatomställningen. Regulatorisk stabilitet är särskilt viktigt för kapitalintensiva investeringar med långa ledtider. Ett försvagat EU ETS riskerar att skjuta upp nödvändiga investeringsbeslut, försämra villkoren för de aktörer som gått före i klimatomställningen och förvärpa Europas beroende av importerade fossila bränslen. EU:s konkurrenskraft stärks när vi leder klimatomställningen, inte försenar den.

Utsläppstak och linjär reduktionsfaktor

Vattenfall avstyrker den föreslagna kraftiga sänkningen av den linjära reduktionsfaktorn (LRF) från 4,4% till 3,7% under 2031–2035 och därefter till 1,7% från 2036. Nuvarande nivå bör i huvudsak behållas till 2035, med hänsyn till behovet av regulatorisk stabilitet och vikten av att inte straffa de företag som har investerat tidigt i klimatomställningen. Därefter kan LRF:en anpassas i linje med den överenskomna inriktningen i EU:s klimatlag från december 2025 om att tillåta en begränsad mängd utsläpp i ETS efter 2039. En sådan anpassning måste dock vara förenlig med 2040-målet och ge företagen en tydlig och stabil långsiktig utsläppsbana.

Internationella krediter och permanenta koldioxidupptag

Internationella krediter bör inte användas, direkt eller indirekt, för att försvaga utsläppstaket inom EU ETS. Vi stödjer att EU upphandlar internationella krediter inom ramen för Parisavtalet, men dessa bör snarare användas som en säkerhetsventil inom EU:s samlade klimatomställning och för att kompensera de utsläpp som är allra svårast att minska längre fram. Internationella krediter bör inte ersätta investeringar i utsläppsminskningar inom EU. Detta eftersom EU har ett mycket stort behov och strategiskt intresse av att investera i fossilfri energi, elektrifiering och industriell omställning på hemmaplan, vilket stärker EU:s konkurrenskraft, innovationsförmåga och energisäkerhet.

Vattenfall välkomnar kommissionens förslag om att endast inkludera permanenta inhemska koldioxidupptag (negativa utsläpp), såsom Bio-CCS och DACCS, dvs. inga temporära eller naturbaserade upptag. Dessa tekniker är nödvändiga för att hantera vissa kvarvarande utsläpp och nå klimatneutralitet inom EU till år 2050, samtidigt som denna typ av projekt har ett stort behov av ytterligare incitament för att nå lönsamhet. Integreringen i EU ETS måste dock ske utan att det fossila utsläppsutrymmet ökar innan motsvarande certifierade upptag faktiskt har levererats och annullerats. Vi avstyrker därför kommissionens förslag om att höja EU ETS utsläppstaket med 250 miljoner utsläppsrätter *ex-ante*, och ifrågasätter samtidigt bedömningen att auktionsintäkterna från 250 (+10) miljoner utsläppsrätter (EUAs) kommer att räcka för att upphandla permanenta koldioxidupptag motsvarande 250 miljoner ton koldioxid. Vi rekommenderar därför i stället en s.k. *"en in, en ut"* princip som slår vakt om klimatintegriteten.

Marknadsstabilitetsreserven

Vattenfall stödjer att marknadsstabilitetsreserven (MSR:en) även fortsättningsvis är helt regel- och volymbaserad, samt att aktiveringströsklarna anpassas till ett system med lägre utsläpp och hedgingbehov. Den föreslagna bufferten vid den nedre tröskeln kan bidra till en mer gradvis och förutsägbart funktion. Däremot bör intagstakten behållas på 24%. En sänkning till 12% skulle

minska MSR:ens förmåga att hantera nya strukturella överskott, särskilt i kombination med övriga förslag som ökar utbudet av utsläppsrätter. Vattenfall anser dessutom att tillhörande annulleringsregel (invalidation rule) bör behållas eller i varje fall återinföras under 2030-talet.

Avfallsförbränning, intäkter och finansieringsinstrument

Vattenfall välkomnar kommissionens förslag om en harmoniserad inkludering av förbränning av kommunalt hushållsavfall i EU ETS. Nuvarande skillnader mellan medlemsstaterna snedvrider konkurrensen på en gränsöverskridande avfallsmarknad. Den föreslagna gradvisa infasningen åren 2031–2034 är dock alltför långsam och innebär en senareläggning jämfört med den i EU ETS direktivet tidigare uttalade avsikten om en full inkludering från 2028. Regeringen bör därför verka för en tidigare och snabbare harmoniserad inkludering i hela EU, samt att medlemsstater som redan har inkluderat avfallsförbränning i EU ETS inte missgynnas under övergången.

Vattenfall stödjer att en större andel av auktionsintäkterna riktas till klimatåtgärder i de sektorer som omfattas av EU ETS. Minst 50% bör användas för prioriterade investeringar inom ETS1, såsom fossilfri elproduktion, elnät, lagring, flexibilitet, elektrifiering, industriell omställning, CCS och permanenta upptag. Tillhörande EU-finansieringsinstrument som också drivs av EU ETS intäkter, t.ex. Innovationsfonden, Industrial Decarbonisation Bank och ETS Investment Booster måste tillhandahålla långsiktiga, teknikneutrala och transparenta villkor, samtidigt som de inte får medföra någon risk för att EU ETS störs eller försvagas. I det sammanhanget är det viktigt att de 400 miljoner utsläppsrätter som ska användas för ETS Investment Booster tas från det ordinarie ETS utsläppstaket och inte överskott från MSR:en. Det är också viktigt att komma ihåg att ETS-finansierade fonder o dyl. aldrig kan ersätta behovet av en stark, långsiktig och trovärdig koldioxidprissignal. Tvärtom så är ett starkt EU ETS en förutsättning även för dessa instrument.

EU ETS har de senaste åren visat att ett gemensamt pris på koldioxid kan leverera betydande utsläppsminskningar. Reformen efter 2030 bör därför bygga vidare på systemets styrkor, dvs. ett ambitiöst och förutsägbart utsläppstak (LRF), en robust marknadsstabilitetsreserv (MSR), en harmoniserad inkludering av fler sektorer (t.ex. avfallsförbränning) och stärkta incitament för EU-interna permanenta koldioxidupptag (negativa utsläpp). Vattenfall uppmanar regeringen att verka för en EU ETS reform som bevarar miljöintegriteten, premierar tidiga investeringar och skapar stabila förutsättningar för Europas elektrifiering och industriella omställning.

Med vänlig hälsning

Vattenfall AB

Anja Alemdar
Chef Public & Regulatory Affairs Sweden